

iBooks

“citybooks | Antwerp”

iBook written by **Ghayath Almadhoun**

The poem was originally commissioned by the Flemish-Dutch House deBuren for the international literary project **citybooks** (www.citybooks.eu).

Hlavní město

- Jaké je hlavní město Demokratické republiky Kongo?

- Antverpy.

V tomto městě, živícím se diamanty,

rostou ostnaté dráty ve verších básníků.

Termíny umírají v kalendářích.

Mé ruce se zastavují kousek od tvých rtů.

Zastavuje se smích policistů.

Taxi, jehož řidiče zabil ostřelovač v Damašku,

zastavuje před hlavním nádražím v Antverpách.

Zastavují se teroristi na playstationu.

A já sám sobě nabízím rámě a zastavuji své zastavování.

Přemýšlím, jak daleko jsou mé rty od tvé pokožky.

Jako bych se nenarodil v palestinském uprchlickém táboře Jarmúk roku 1979.

Jako by ses ty nenarodila v Mléčné dráze.

Po tomto městě, v němž otírají krev z diamantů se stejnou péčí,

s jakou ji lékaři otírají z rány toho, komu zachránili život,
chodím lehce jako tank jedoucí po asfaltu
a nosím s sebou své básně jako podomní obchodník.
Čím jsem blíže moři, tím více mě pohlcuje poušť, hrnoucí se z kufrů běženců
a z mého pasu, který neuznal nikdo kromě tebe.
Mé básně hovoří o smrti tak, jako by hovořily o naději.
A o válce tak, jako by Bůh existoval.
Po smrti svých přátel jsem se stal osamělým vlkem.
Radost zatlačuji do kouta a rozmačkávám ji jako otravný hmyz.
Moji přátelé, kteří zemřeli při mučení, sedí vedle mne s veškerým svým šarmem,
jako bychom byli na nějaké recepci.
Má matka si mě prohlíží skrze mříže,
aby zjistila, jestli pořád ještě čurám na tuto planetu.
Očistil jsem svůj pokoj od všech stop smrti
abys, až tě pozvu na sklenku vína,
necítila, že ač jsem ve Stockholmu,
jsem pořád ještě v Damašku.
V tomto městě, živícím se diamanty krve,
si vzpomínám na krvavou svatbu.
Vzpomínám si na zapomnění.
Stojím uprostřed skupinové fotografie mezi básníky, kteří tudy prošli.
Glosy, které jsi zanechala na okrajích mých básní, mě rozteskňují.
Mé srdce se proměňuje v dřevěného strašáka na odhánění Hitchcockových ptáků.

To nevinné srdce, které to nedokáže unést,
je najednou kruté jako upřímná slova.
Ulice se mění na sešit.
Ty jsi jediná, kdo dokáže přeměnit ulici na sešit.
Nevinně mě držíš za ruce, když vcházíme do nového roku.
Tu se hroutí Mezinárodní banka.
A střední třída stojí proti uprchlíkům.
Policista vyzbrojen dějinami stojí připraven narýsovat hranici mezi
předměstím a radostí.
Barva pleti stojí mezi námi jako checkpoint.
Mezi přístavem, přes nějž importují svobodu,
a ulicí, která se táhne od hřbitova až k ložnici.
Neunavila mě válka,
ale básně, které o válce mluví.
Neunavila mě chladná města.
Ale mé prsty jsou požírány básněmi, které mluví o chladných městech.
A bez prstů nedovedu tančit.
Nemohu bez nich ukázat na východ.
Srdeční zástava zabije pendlovky.
A moji přátelé falešně dosvědčují, že život je nádherný.
Toto město se hroutí do sebe sama jako černá díra.
Tedy vlastně zelená díra.
A ulice běží plná strachu.

Je to poprvé, co vidím, jak ulice běží po ulici.

Je to naposledy, kdy vidím dům, který, aby nespádl,

opírá se o smutný ženský smích zapomenutý v kuchyni,

a aby zůstal naživu, opírá se o vůni koření, které rozprášil výbuch.

Sousedé utekli, aniž by zavřeli okna hledící na jatka.

Aniž by zavřeli kuchařku otevřenou na straně 73.

Ptáci se z nedalekého stromu přestěhovali do domu.

Uhníždili se v pootevřené spižárně vedle kuchyně.

Zabije je střela z minometu ráže 120 mm, vyrobená v SSSR roku 1987 pro válku proti imperialismu.

Kanárek zemřel v kleci hladem.

To je válka.

Kanárce umírají hladem ve svých klecích, když zmizí jejich vězňitel.

Vězňitel, který odešel z domu a už se do něj nevrátil.

Z domu, který se zhroutil na verše básníků, jež zradila jejich země.

Jejich země, která je dříve přiváděla k pláči, a již teď oplakávají.

A hle, už svůj smutek recitují cizím posluchačům.

Svémi básněmi chtějí zlomit čas.

Svéma rukama bijí na poplach.

Ale nikdo nemá čas slyšet ozvěnu, kromě pár zabitých.

Servírka v baru se mnou začíná debatu o tom, zda mají Syřané právo zemřít patřičným způsobem,

tak aby tělo zůstalo vcelku,

jako jeden kus.

A také o tom, jaká je samota.

O právu člověka najít si někoho, kdo vedle něj bude večer usínat
a koho bude moci nechat spát, až půjde ráno do práce,
aniž by ho musel žádat, aby odešel jinam.

Dobrá.

Shoďme ze zad ten pytel plný kamení.

A zakřičme tiše skrze klávesnici.

My, podepsaní níže na asfaltu,

oznamujeme, že jsme unaveni.

A že bez ohledu na to, odkud jsme přišli,

jsme ve stejném srabu.

Já bydlím stejně jako ty sám v pokoji se třemi okny.

Dvě z nich hledí na Antverpy.

Ale třetí je obrazovka mého počítače, která hledí do Damašku.

- Byla jsi někdy v Damašku?

- Ne.

- Dobrá, pokusím se ti ho popsat. Teplota v létě je tam 37 stupňů.

Je to město, které má v létě teplotu lidského těla.

- Byla jsi někdy v Antverpách?

- Ne.

Dobrá, pokusím se ti je popsat. Je to krvavý diamant

třpytící se v bíle osvětlené výloze,

její lesk odráží stín černého muže, který ho našel v Kinshase a byl pak nalezen mrtvý,

zastřelen svým přítelem kvůli tomu, aby si žena z Montrealu navlékla prsten s drahokamem
vybroušeným v Tel Avivu, který jí daroval její manžel narozený v Buenos Aires,
když byli na výletě v arizonské poušti, aby mu odpustila,
že ji podvedl s její kamarádkou z Jižní Afriky, když pral své peníze v Dubaji.

- Víš, v čem se liší a v čem se podobá poušť a praní peněz?

- Ne.

- Liší se v tom, že poušť potřebuje vodu, ale praní peněz nikoliv.

- A v čem se podobají?

- Podobají se v tom, že praní peněz je praní nasucho, suché jako poušť v Arizoně.

Dobrá, nemá smysl popírat, že v tobě plavu jako motýl v magmatu.

A krmím tě svými slovy, abys pomalu rostla, jako roste zóna zkázy, kterou způsobil tvůj smutek,
když narazil do mých dní.

Tvá přítomnost v mém životě měla špatný vliv na postmoderní poezii severní polokoule.

Musím se ti přiznat, že mnohým mým básním už prošla spotřební lhůta kvůli náhlému využití
tvých metafor.

A že ses svým rafinovaným tažením za připisováním glos na okraj mých básní
podílela na vytvoření děr v cisterně uchovávající arabský jazyk.

A že jsi mě znovu přivedla k životu, a to plánovaně a úkladně,
což je zločin, který je trestán dle Ústavy básníků.

Tvé detaily roztroušené v mém bytě posilují mou touhu vyhodit televizi z okna.

A posadit se a sledovat, jak zabíjíš čas.

Také přiznávám, že se začalo dít mnoho podezřelých věcí od chvíle,
kdy jsem ucítil vůni tvých nader.

Kupříkladu:

když jsi u mě bydlela, rozbil jsem mnoho sklenic na víno.

Většinou spáchaly sebevraždu skokem z mé ruky, když jsem se je snažil umýt
od rudé barvy z tvých rtů.

Ukradl jsem trochu času, aby měl můj den 25 hodin.

Zfalšoval jsem své rysy, abych vypadal šťastný.

Miloval jsem tě.

Když jsem tě poznal, řekl jsem v rozhovoru pro noviny, že jsem v životě lhal jen dvakrát.

A to byla má třetí lež.

A přes všechnu tu šťastnou tragédii, jíž prochází můj život,
jsi odmítla prohnat mou hlavou ránu z milosti, když jsem tě o to prosil.

A nabídla mi nový život.

Viníš mě z neobjektivní mých básní. Dobrá, za svůj život jsem nikdy nebyl objektivní.

Vždy jsem byl zaujatý a měřil dvojím metrem, byl jsem na straně černochů proti rasistům,
odboje proti okupantům, domobran proti armádám, na straně Indiánů proti bělochům,
židů proti nacistům, Palestinců proti Izraelcům. Na straně uprchlíků proti neonacistům. Romů
proti

hranicím, domácích obyvatel proti kolonizátorům, na straně vědy proti

náboženství,

přítomnosti proti minulosti, feminismu proti patriarchátu, žen proti mužům, na straně tvé proti
ženám, Kafky proti byrokracii, poezie proti fyzice.

Fyzika.

Ať Bůh prokleje fyziku.

Proč se uprchlíci topí a poté, co naposledy vydechnou, se vynoří nad hladinu?

Proč to není naopak?

Proč se člověk nevyonoří, právě když je naživu, a nepotopí se, až když zemře?

Dobrá, nazvěme věci pravými jmény.

Knihy jsou hřbitovem básní.

Domy jsou stany z betonu.

Psi jsou vlci přivyklí nesvobodě.

Modlitební kobereček mi připomíná létající koberec.

Můj pokoj se zamiloval do tvých zelených bot.

Topím se v tobě, jako se topí Syřané v moři.

Panebože.

Podívej, kam nás ta válka přivedla.

Ani v nejhorších nočních mřácích se mi nezdálo,

že jednoho dne

napíšu v básni,

že se v tobě topím, jako se topí Syřané v moři.

- - -

Každá bomba, která dopadne na Damašek, roztrhá stránku z Descarta.

Když jsme se narodili,

byl život barevný

a fotografie černobílé.

Teď jsou fotografie barevné

a život černobílý.

Ghayath Almadhoun
Translation: Adam Pospíšil
Souvislosti 1/2017